

У 1941 годзе нямецкія акупанты планавалі хуткую перамогу і далучэнне гэтых земляў да Рэйха з мэтай іх каланізацыі і германізацыі. Таму яны разлічвалі на развіццё сельскай гаспадаркі на дадзенай тэрыторыі і пачынаюць адпаведна падыходзіць да палітыкі падаткаабкладання на вёсцы. Падаткі падзяляліся на дзве катэгорыі: грашовыя і натуральныя [1]. Сяляне разглядаліся як часовыя карыстальнікі сваёй зямлі і таму былі вымушаныя да здачы высокіх кантынгентаў (да абавязковай здачы сельскай прадукцыі па цане ніжэйшай, чым рынкавая). Згодна з дэкрэтам Гітлера ад 17 ліпеня 1941 года было ўтворана Цэнтральнае Гандлёвае Таварыства “Усход” да куплі і продажу сельскагаспадарчай прадукцыі. Прамысловыя тавары прадаваліся сялянам толькі тады, калі яны здавалі абавязковы кантынгент. Цэнтральная сядзіба ЦГТ “Усход” на тэрыторыі генеральнага камісарыяту “Валынь-Падолле” знаходзілася ў Луцку, а яе філіялы—у Роўна і Камянцу [2].

Сяляне не заўсёды былі у стане здаць вызначаныя нормы кантынгентаў. У выпадку невыканання кантынгентаў на жыхароў заходнебеларускай вёсцы накладаліся грашовыя штрафы, рэквізавалася збожжа і жывы інвентар. Аднак побач з рэпрэсіўнымі мерамі акупацыйныя ўлады выкарыстоўвалі метады заахвочвання. Яны выплачвалі прэміі ў натуральным і грашовым выглядзе тым, хто здаваў кантынгенты вышэй нормы [3].

Грашовыя падаткі былі трох тыпаў: 1). падатак з зямлі; 2).плата за будынкі; 3). страхавыя платы. Велічыня зямельнага падатака залежала ад якасці зямлі і вагалася ад 30 да 70 рублёў. На тэрыторыі Гродзенскага крайскамісарыята аплата за будынкі складала каля 0,10 рэйхсмарак за кожны квадратны метр. Трэба было абавязкова застрахаваць жылыя будынкі, інвентар, транспартныя адзінкі, сельскагаспадарчую жывёлу. Страхавыя платы трэба было плаціць кожны месяц. У выпадку нявыплаты ўводзілася кара ў памеры 0,05% ад агульнай сумы [4].

У 1942 годзе характар падатковай палітыкі ў сувязі з сітуацыяй на франтах змяніўся. Акцэнт робіцца на сістэме рэквізавання і канфіскавання. 16 ліпеня 1942 года рэйхскамісар “Украіны” Э.Кох выдаў ўставу, згодна з якой жыта і пшаніцу трэба было лічыць дзяржаўнай нямецкай уласнасцю, яны маглі быць выкарыстаныя толькі для патрэб вермахту [5].

У 1943-1944 гадах сельская гаспадарка фашысцкай Нямеччыны апынулася ў крызіснай сітуацыі. Збор пшаніцы ў параўнанні з 1941 годам паменшыўся напалову (на 3 млн.тонн). Спажыванне мяса і рыбы ў адносінах да 1938-1939 гадоў складала каля 39%. У сувязі з гэтым заходнебеларуская вёска апынулася ў цяжкім становішчы. Кантынгенты былі павышаныя ў адносінах да 1942 года на 75-100% [6]. Пачалося рабаванне сялян.

Літаратура

1. Дзяржаўны архіў Брэсцкай вобласці (ДАБВ), ф.195, оп.1, спр.1я. с.1-2.
2. Тамсама, ф.2142, оп.1, спр.1, с.3.
3. J.Karlikowski „Polityka okupacyjna Rzeszy w okręgu białostockim(1941+1944),s.32.
4. ДАБВ, ф.201, оп.1, спр.3856, с.4-7.
5. Тамсама, ф.2141, оп.1, спр.48, с.2,41.
6. M.Gnatowski „Białostoczyzna w latach wojny i okupacji hitlerowskiej”tom 1, s.272.

МУЗЫЧНАЕ МАСТАЦТВА БЕЛАРУСІ Ў ХVІІІ СТАГОДДЗІ

В.В. Лунёва

Навуковы кіраўнік – к.гіст.н., дацэнт ***А.Г. Багдановіч***
Беларускі нацыянальны тэхнічны ўніверсітэт

У ХVІІІ стагоддзі музычнае мастацтва Беларусі дасягнула значных поспехаў. У гэты час атрымалі распаўсюджванне прыгонныя аркестры і капэлы. Далека разносілася слава пра слупкі, слоніўскі, гродзенскі ансамблі. Буйнейшым аркестровым калектывам лічылася палацавая капэла Радзівілаў.

Акрамя таго існавалі музычныя школы, дзе вучыліся дзеці прыгонных сялян. Вядомасцю карысталася нясвіжская школа. У горадзе была створана, бадай, адна з першых на Беларусі майстэрня па вырабу музычных інструментаў, ў якой працавалі беларускія майстры С. Юшкевіч, М. Стайновіч, М. Катляровіч.

Нейдзе ў 1794 годзе нясвіжскі выкладчык А. Баранец папісаў першы падручнік па харавых спевах “Пачаткі музыкі— як фігуральных, так і харавых спеваў” з дадаткам італа-польскага слоўніка музычных тэрмінаў. Харавая музыка таго часу была цесна звязана з высокай культурай кантаў.

У XVIII стагоддзі у гарадах былі створаны разнастайныя свецкія аркестры. Працавалі музычна-тэатральныя трупы, тутэйшыя і замежныя кампазітары, дырыжоры, вакалісты, балетмайстары, інструменталісты, выкладчыкі, тэарэтыкі, майстры-музыканты.

Сярод музыкантаў-прафесіяналаў найбольшую вядомасць меў М. К. Агінскі. Яго самы славуты твор - паланез “Развітанне з Радзімай”. Вядомы музыкант і яго дзядзька Міхал Казімір Агінскі. Створаны ім аркестр, напрыклад, сучаснікі лічылі выключным і параўноўвалі з мангеймскім - “камертонам Еўропы”. З роду Радзівілаў вядомы беларуска-польскі кампазітар і драматург Мацей Радзівіл. Да нас дайшло і імя кампазітара Сымона Пяткі, які працаваў у Вільні. Многія прадстаўнікі тэатральна-музычнай культуры Беларусі істотна паўплывалі на развіццё музычнага мастацтва іншых краін. Сярод іх - І. Казлоўскі, Е. Славінецкі, Э. Ванжура, І. Календа, Муянец і інш.. Многія беларускія музыканты тварылі пры польскім двары і ва ўладаннях вядомых магнатаў: А. Куракоўскі, К. Правінскі, С. Булавінскі і многія іншыя.

ТАДЕУШ КОСТЮШКО, ДРУЗЬЯ, СОРАТНИКИ, ОППОНЕНТЫ – КТО ОНИ В ИСТОРИИ БЕЛАРУСИ

Д.И. Малафей

Научный руководитель – к.и.н., доцент *С.Ю. Лившиц*
Белорусский национальный технический университет

Мы, народ Беларусі, так до конца и не осознали свою роль в мировой истории. Конечно, в 20 веке мы наконец-то получили суверенитет, живет в своем независимом государстве, получили возможность изучать нашу белорусскую историю, национальную культуру, родной язык. Впервые в истории белорусы имеют собственное легитимное правительство, важнейшей задачей которого является возрождение нашей утраченной славы, создание белорусской национальной идеи, соответствующей не только современным веяниям, но великому духу многовековой белорусской истории. Белорусская национальная идея не должна отвечать сиюминутным требованиям неких политических партий, течений, «работать на них», а должна быть близка и понятна народу, поднимать его как на борьбу, так и на труд во благо родной Беларусі.

К сожалению, многие белорусы по-прежнему стыдятся своей национальности, считают себя кем угодно, но только не белорусами. Имена многих достойных сынов Отечества нашего преданы забвению. Но как можно говорить о национальной идеи, не упомянув имени князя Витовта, Ф. Скорины, К. Калиновского, Т. Костюшки и других героев белорусской истории, которых так часто на своей Родине считают чужеземцами. На мой взгляд, отказ белорусов от своей национальности обусловлен именно тем, что они не знают или не помнят наших выдающихся земляков.

Цель моей научной работы – рассказать о жизни национального героя Беларусі, Польши, США, белоруса по происхождению Тадеуша Костюшки; ответить на вопрос, что такое подлинный патриотизм; рассказать о пане Тадеуше, прежде всего, как о человеке, раскрыть сильные и слабые стороны его характера; проанализировать отношение народа к восстанию под предводительством Костюшки; поведать о других выдающихся деятелях восстания для того, чтобы на их примере показать характеры настоящих белорусов, верных сынов своего Отечества, доказать, что на личных примерах повстанцев можно и нужно воспитывать молодое поколение суверенной Беларусі.